

कन्दसां लक्षणं येन श्रुतमात्रेण बुध्यते ।
तदहं कथयिष्यामि श्रुतबोधमविस्तरं ॥

Quadraginta versibus, quos dicimus memorialibus, constat tractatus, ita ut unoquoque disticho metrum quoddam, cuius nomen ac mensuram exhibet, absolvatur, praeceptis quibusdam de pedibus hunc in modum praemissis:

मस्त्रिगुरुस्त्रिलघुश्च नकारो
भादिगुरुस्तत आदिलघुर्यः ।
ज्ञो गुरुमध्यगतो रलमध्यः
सो ऽन्त्यगुरुः कथितो ऽन्त्यलघुस्तः ॥

Hoc est: म est sigla pro tribus longis (Molosso ---), न pro tribus brevibus (Tribrachy ७७७), भ pro prima longa (Dactylo -७७), ष pro prima correpta (Bacchio ७--), ज्ञ pro media producta (Amphibrachy ७-७), र quando brevis syllaba mediam sedem occupat (Amphimacer -७-, est enim ल compendium scripturae pro लघुः), स ubi longa in fine stat (Anapaestus ७७-), त quando ibidem brevis locum habet (Antibacchius --७). — Singulos porro regularium metrorum, praeter Sloci epici et Aryae, pedes per tres syllabas dispesci constat, quarum quidem compendia sive singulas litteras inter se connectunt Indorum metrici, in Duali positas si forte iterantur, quam rem tironum, tali breviloquentiae non adsuetorum, in gratiam exemplo reddam clariorem. Versum Sapphicum:

Indi hunc in modum secarent:

sive siglis suis रतज्ञौ redderent expressum, quarum litterarुं Dualis nota insignitum docet duas superesse longas syllabas, गुरुः enim sive ग longam significat. Magis vero ingeniosum est sed aenigmati fere simile, quando pedum numerus vocabulo quodam, ut ita dicam, tecnico indicatur, ut in metro e.g. Mahâmâlitam (Mallinâth. ad Sisupâlab. 11,37.), cuius haec est norma, per regulam una cum nomine expressa:

७७७|७७७|--७|--७|--७|--७--|
यदिह नयुगलं ततो वेदरेफैर्महामालितं ॥